

Στον πάτο της ηθικής

Το έργο «Ορφανά» του Άγγλου Ντένις Κέλι γίνεται όλο και πιο επίκαιρο

Της Νόνας Μολέσκη

Οι περισσότερες παραστάσεις έχουν ένα «εξέχον» στοιχείο με το οποίο γραπώνονται στη μνήμη των θεατών τους και από το οποίο αρχίζει να ξετυλίγεται η ανάμνηση για τα υπόλοιπα. Από μια παράσταση θυμόμαστε το πρόσωπο του πρωταγωνιστή στην κορυφαία σκηνή του έργου, από μια άλλη το ατμοσφαι-

ρικό της σκηνικό, μια εντυπωσιακή ατάκα ή ένα κόκκινο φουστάνι στο κέντρο της σκηνής. Όμως όταν πριν από μερικά χρόνια τα «Ορφανά» του Άγγλου Ντένις Κέλι

Το έργο «Ορφανά» σε σκηνοθεσία Νεοκλή Νεοκλέους ανεβαίνει από το Θέατρο Αντίλογος.

πρώτο άκουσμα, αποτελεί ένα σκαλοπάτι που οδηγεί στην αποκάλυψη του ολικού νοήματος. Λυπάμαι για τον μικρό αριθμό παραστάσεων που προγραμματίσει ο Αντίλογος για αυτή την παραγωγή, επειδή το έργο του Κέλι γίνεται, δυστυχώς, όλο

και πιο επίκαιρο. Αν το υπουργείο λάμβανε πιο σοβαρά το συνδυαστικό «και» μεταξύ των τομέων Παιδείας και Πολιτισμού στην ονομασία του, θα έπρεπε να χρηματοδοτήσει τη συγκεκριμένη παράσταση για να τη δουν οι μαθητές της Μέσης.

Ο σκηνοθέτης και ένας από τους τρεις συμπρωταγωνιστές του έργου, Νεοκλής Νεοκλέους, αντιλήφθηκε και υλοποίησε το βασικό γνώρισμα του κειμένου - τη σταδιακή αποκάλυψη της αλήθειας, μιας πολυεπίπεδης αλήθειας που αφορά ταυτόχρονα στα σημαντικότερα κοινωνικά θέματα της σύγχρονης κοινωνίας και την ηθική επιλογή των τριών μελών της σε μια από αυτά τα θέματα προκύπτουσα δοκιμασία. Το δείπνο ενός ζευγαριού που «κατάφερε να ανήκει» στη μεσαία κοινωνική τάξη διακόπτεται από την εμφάνιση του αδερφού της συζύγου, ο οποίος, γεμάτος αίματα, χαλάει την ατμόσφαιρα της οικογενειακής (βλέπε κοινωνικής) θαλπωρής, φέρνοντας μαζί του τη φρίκη του εγκλήματος, του ρατσισμού, της βίας, του κοινωνικού περιθωρίου, της αρρωστημένης γοητείας των φασιστικών συμβόλων και ιδεολογιών.

Ο σκηνοθέτης/ηθοποιός και οι δύο συμπρωταγωνιστές του, η Χριστίνα Χριστόφια και ο Γιώργος Νικολάου, καταφέρνουν να κρατήσουν την αναγκαία για τη φύση του κειμένου θριληρική συνοχή της ροής και τη στενή αλληλουχία των συναισθηματικών αντιδράσεων. Θεωρώ ότι οι συμβολικές παρενθέσεις, όπου οι ηθοποιοί ανά δύο παριστά-

νουν με τα σωματικά συμπλέγματα τις σχέσεις μεταξύ τους, είναι ξένες και προς τη φύση του κειμένου, και προς την κύρια σκηνοθετική γραμμή της παράστασης.

Το μοτίβο της ορφάνιας των δύο αδερφών, της Έλεν και του Λιάμ, διαβάζεται μεταφορικά ως θέμα ηθικού κενού. Ο ταλαντούχος Γιώργος Νικολάου αποδίδει εντυπωσιακά αυτή την κενότητα και πλάθει από τον διακοπτόμενο λόγο του ήρωά του μια μορφή δυστυχώς τόσο αναγνωρίσιμη στην εποχή μας, της οποίας το κενό γέμισε με φόβο και μίσος.

Το θέμα της εγκυμοσύνης της Έλεν αποκτά διαστάσεις ηθικής αξιολόγησης του κόσμου στον οποίο οι γονείς θα φέρουν ή δεν θα φέρουν το παιδί τους. Η Χριστίνα Χριστόφια είναι πολύ εύγλωπτη και στη φοβερή εσωτερική ένταση της ηρωίδας της και στις εκρήξεις της.

Ο Νεοκλής Νεοκλέους κάνει τον Ντάνι του να κατεβεί από το βάθρο του ανθρώπου που πιστεύει πως έχει ηθικές αξίες στον πάτο της ηθικής κλίμακας, όπου οι δικές του πράξεις του αφαιρούν την ανθρωπινή υπόσταση. Χρησιμοποιεί τη μεγάλη εκφραστικότητα που τον χαρακτηρίζει ως ηθοποιό για να αποδώσει τις εσωτερικές μεταπτώσεις του ήρωά του.

Μια παράσταση που θα έπρεπε να χρηματοδοτηθεί για να τη δουν οι μαθητές της Μέσης Εκπαίδευσης

ήρθαν από την Ελλάδα, σε σκηνοθεσία Βαγγέλη Θεοδωρόπουλου, μου αποτυπώθηκε στη μνήμη πρωτίστως το κείμενο. Και δεν είναι ότι το έφερα στη μνήμη καθώς έβλεπα την παράσταση του Θεάτρου Αντίλογος σε σκηνοθεσία Νεοκλή Νεοκλέους, πραγματικά το θυμόμουν από πριν, επειδή η κάθε ατάκα του έργου, έστω και ασήμαντη στο